

HOLUBY – prevencia chorôb v zimnom období

Holuby v zime pripravujeme na ďalšiu chovnú sezónu - na hniezdenie a úspešný odchov mláďat. U poštových holubov je toto obdobie dôležité aj na úspešnú letovú sezónu.

V prevencii chorôb a na dosahovanie výborných výsledkov v chove holubov by mal byť kladený dôraz na **správne zoohygienické podmienky, technológiu a kvalitné kŕmenie** vhodné pre daný druh a kategóriu zvierat. U dnešných prešľachtených plemien pri súčasnej vysokej chemickej záťaži prostredia a často zmenenej kvalite potravy - prítomnosti mnohých cudzorodých látok, je potrebné v určitých obdobiach podporiť zdravie a úžitkovosť zvierat a podľa potreby aj preveriť účinnosť opatrení. Na prevenciu chorôb sú dobré prípravky obsahujúce rastlinné produkty alebo prebiotiká, probiotiká a vitamíny. Tieto prípravky nemajú žiadne vedľajšie negatívne účinky na organizmus zvierat. Je veľmi nesprávne, keď chovatelia na prevenciu chorôb používajú lieky ako sú antibiotiká, chemoterapeutiká, antikokcidiká, hormóny a pod. Ich neopodstatneným použitím zvieratám veľa krát viac uškodia. Podávanie liekov má určiť vždy len veterinárny lekár a po ich použití je potrebné zregenerovať hlavne funkcie tráviaceho systému, pečene a obličiek, nakoľko chemické lieky narúšajú fyziologickú rovnováhu organizmu a pôsobia toxicky, preto sa majú používať, len keď je to opodstatnené a nevyhnutné.

Vypracovali sme program – odporúčania na podporu zdravia a výkonnosti holubov:

Pred chovnou sezónou zvieratá vybrané na chov odporúčame **odčerviť od vnútorných parazitov** a urobiť dôkladnú asanáciu chovných priestorov a okolia. Pred odčerveníím odporúčame urobiť koprologické vyšetrenie z čerstvého trusu na prítomnosť a množstvo parazitov. Zdravé, životaschopné dospelé jedince nemávajú veľký počet parazitov, preto často na odčervenie stačí rozdrvený cesnak, ktorý podávame asi 3 dni za sebou a aplikáciu zopakujeme za dva týždne. Prípadne môžeme podporiť vylučovanie parazitov podávaním oregana alebo tekvicových jadierok. V prípade silnej parazitárnej invázie, ktorá sa potvrdí koprologickým vyšetrením je potrebné odčervenie chemickými liekmi, ktoré určí veterinárny lekár. Po takomto odčervení (odporúčam ho zopakovať) je dobré urobiť opakované koprologické vyšetrenie na potvrdenie účinnosti odčervenia. Trus zvierat 24 - 48 hodín po podaní odčervovacieho lieku alebo cesnaku je potrebné dôkladne pozbierať a prostredie vyčistiť. Vhodné je odčervované zvieratá na 48 hodín uzavrieť do menšieho priestoru a po odčervení premiestniť do iných vyčistených priestorov. Pri odčervovaní je potrebné urobiť opatrenia aj na likvidáciu mezdihostiteľov, resp. pri geohelmintoch urobiť opatrenia na zamedzenie ich vývoja v prostredí. Koprologickým vyšetrením sa určí, aké parazity sú v chove prítomné a odborný pracovník navrhne ako postupovať na zamedzenie vývoja parazitov v prostredí (www.vetservis.sk/laboratorium, 0917 726 858).

Prevencia **proti vonkajším parazitom** spočíva hlavne v udržiavaní čistých priestorov a v ošetrovaní novoprikúpených zvierat ešte v karanténe. Na odstránenie vonkajších parazitov sa osvedčil prípravok EKOSIP, ktorý nemá toxický vplyv na zvieratá a u parazitov na prípravok nevzniká rezistencia. Pri každom ošetrovaní sa musí ošetriť aj prostredie. Zvieratá vhodné preložiť do čistých priestorov, nakoľko mnohé vonkajšie parazity prežívajú aj mimo organizmus zvierat a v škárach chovného zariadenia, v podstielke, v hniezdach.. Ošetrovanie sa musí urobiť u všetkých zvierat v jednom chovnom zariadení - všetky zvieratá, ktoré prichádzajú vzájomne do styku naraz – v jeden deň. Udržanie zdravého chovu bez parazitov možno podporiť aj podávaním probiotických prípravkov (PROPOUL, PROPIGEON), ktoré obsahujú laktobacily – symbiotickú mikroflóru, ktorá je tiež zdrojom vitamínov skupiny B. Ich dostatok v organizme podporuje odpudzovanie vonkajších parazitov a dotieravého hmyzu. Pri väčších problémoch s parazitami, resp. pri výskyte komárov je vhodné podávanie prípravku VITAMINUM B komplex alebo AMINOVIT.

Chovné zvieratá pred hniezdením odporúčam **vakcínovať** proti paramyxovírusovej a podľa nálezovej situácie aj proti herpesvírusovej infekcii inaktivovanou vakcínou. Proti

diftérii sa používa živá vakcína, ktorá sa aplikuje minimálne 2 týždne pred alebo po podaní vyššie uvedenej vakcíny. Vakcíny sa aplikujú len zdravým zvieratám. Na podporu tvorby protilátok sa môžu podať probiotiká, vitamíny (AMINOVIT), ADE vitamíny.

Prevenencia salmonelových infekcií:

- holúbätá vakcinovať hneď po vyliahnutí vakcínou SALGEN do zobáka
- 3. až 5. deň po vyliahnutí podávať holúbätám prípravok PROPOUL alebo PROPIGEON, prípravok je vhodné dávať do krmiva rodičom, ktorí krmia holúbätá
- 7. deň po vyliahnutí revakcinovať vakcínou SALGEN do zobáka
- od 9. dňa pokračovať v podávaní prípravku PROPOUL, resp. PROPIGEON do 14. až 20. dňa veku

V prevencii a liečbe salmonelózy je nežiadúce podávanie antibiotík, nakoľko salmonely prežívajú vo vnútri buniek zvierat, kde ich podávané antibiotiká nezabijú, ale naopak - antibiotiká zničia zdravú črevnú mikroflóru, ktorá chráni zviera pred spätnou infekciou salmonelami!

Mladé holuby odporúčam vakcinovať proti paramyxovírusom živou vakcínou (AVIPEST - do pitnej vody) najskôr po treťom týždni života.

Dobré trávenie a zdravé metabolické procesy sú základom zdravia zvierat aj predpokladom pre založenie zdravej novej generácie. Symbiotická črevná mikroflóra ich pomáha udržiavať. Dostatok laktobacilov vytvára na slizniciach zvierat laktobacilový film, ktorý chráni pred uplatnením patogénnych mikroorganizmov – salmonel, *E.coli*, aj trichomonád, kokcií a bráni premnožniu klostríí. Tieto infekcie najčastejšie spôsobujú zdravotné problémy u mladých holubov. Laktobacily zároveň podporujú tvorbu nešpecifickej slizničnej imunity mláďat, ktorá je veľmi dôležitá na udržanie zdravia a celkovej odolnosti proti chorobám aj v dospelosti. Zdravé a životaschopné mláďatá sú predpokladom a zdrojom úspešného a zdravého chovu holubov! Preto odporúčame holubom počas hniezdenia a kŕmenia mláďat podávať probiotické prípravky PROPIGEON, PROPOUL. Osvedčil sa prípravok CARNIFARM, ktorý podporuje reprodukčné ukazovatele – znášku, násadovosť, liahnivosť, životaschopnosť mláďat. Takisto podporuje ich rast, pôsobí proti tepelnému stresu a pomáha regulovať metabolické procesy aj v čase zvýšenej záťaže – športové výkony. Mláďatám v období odstavu okrem probiotík odporúčame podávať preventívne do pitnej vody prípravok CITROENZYMIX, ktorý podporí ich tráviace procesy a pomôže vytvoriť odolnosť proti protozoárnym infekciám – trichomonóze, kokcidióze. Neodporúčame preventívne podávanie liekov, nakoľko zničia laktobacilový film na slizniciach zvierat, narušia mikrobiálne trávenie a podporia množenie potenciálne patogénnych mikroorganizmov v črevách holubov! Táto mikrobiálna nerovnováha sa môže prejaviť u zvierat aj v neskoršom období hnačkami, zvýšenou chorobnosťou, zvýšenou náchylnosťou na infekcie dýchacích ciest a horšími športovými výkonmi.

Na prevenciu trichomonózy či diftérie, aj pri podozrení na infekciu alebo pri akomkoľvek zápale slizníc a očí sa odporúča podávanie prípravku VITAMINUM A PROTECT, ktorý podporuje regeneráciu slizničných buniek.

Nakoľko sa v súčasnom období používa nadmerné množstvo pesticídov na ochranu rastlín, krmivo (hlavne obilniny) môžu obsahovať vyššie množstvá mykotoxínov, čo je podmienené systémom pestovania hustosiatých obilnín. Tieto faktory negatívne vplyvajú na zdravie zvierat, preto odporúčame raz mesačne po dobu 5 – 7 dní podať všetkým holubom v chove prípravok na regeneráciu pečenej buniek SILIVET. Na podporu vylučovania toxických látok z organizmu sa osvedčil NEFROVET. Prípravok HUMAC NATUR podávaný dlhodobe napr. v grite podporuje detoxikovať organizmus zvierat, čím podporuje ich celkovú odolnosť a životaschopnosť.

Darina Pospíšilová, VETSERVIS, s.r.o., mail: pospisilova@vetservis.ak